

3. Bibliometri – verktøy og tjenester

Torsdag 13. juni 14:00-15:30

ADS bibliografisk supertjeneste for astrofysikk

(Forskningspaper)

Line Nybakk Akerholt – Realfagsbiblioteket, Universitetsbiblioteket i Oslo

ADS – bibliografisk supertjeneste for astrofysikk Den åpent tilgjengelige bibliografiske artikkeldatabasen SAO/NASA Astrophysics Data System (ADS) dekker hele fagområdet astronomi/astrofysikk internasjonalt, og driftes via midler fra NASA. Astrofysikk som fagområde er i hovedsak grunnforskning og de største aktørene som NASA og ESA finansieres med offentlige midler via nasjonale og regionale forskningsråd ADS tilbyr bibliografiske poster som lenker til pre-printbasen arXiv, den publiserte artikkelen - og etter hvert også datasett knyttet til forskningsartikkelen. Naturligvis inngår også lenker til samtlige referanser og siteringer. Dette knippet av kontrollerte metadata gjør ADS til den eneste naturlige bibliografiske databasen for fagområdet, og den tilbyr en rekke bibliometriske verktøy. Svært viktig er også funksjonen som artikkelarkiv - så langt det er mulig har man skannet og lagret digitale versjoner av artiklene tilbake til 1800-tallet. ADS benyttes som bibliografisk verktøy for mange av de store forskningsteleskopene. I denne presentasjonen vil jeg med utgangspunkt i hypotesen om at basen er tilnærmet komplett for fagområdet, sammenligne resultater fra ADS og Norges nasjonale forskningsinformasjonssystem Cristin for Institutt for teoretisk astrofysikk, Universitetet i OSLO (ITA) for året 2017. Jeg diskuterer hvorfor og hvordan disse gir forskjellige resultater. I begge tjenestene er unike identifikatorer og registrering av institusjonstilhørighet en utfordring, men løst på forskjellige måter. Jeg vil så langt det er mulig også sammenligne med andre tjenester som tilbyr bibliometriske verktøy. Jeg vil avslutningsvis diskutere hvorfor det vil være viktig for flere disipliner å ta initiativ til etablering av slike tjenester, og hvorfor bibliotekarer bør være delaktige i prosessen.

Norges forskningsinnsats rettet mot FNs bærekraftsmål: Et bibliometrisk perspektiv

(Forskningspaper)

Caroline Armitage, UiB, UB

Susanne Mikki – UiB, UB

Susana Reuder, UiB, UB

Både globalt og nasjonalt står FNs bærekraftsmål (SDG) forsterket i fokus. Ut fra et bibliometrisk perspektiv undersøker vi Norges bidrag, basert på vitenskapelige publikasjoner, mot to av bærekraftsmålene. De to målene er 'Stoppe klimaendringene' (SDG13) og 'Liv under vann' (SDG14).

Målene er utdypende beskrevet og definert på FNs hjemmeside. Basert på denne informasjonen har vi bygget søkeuttrykk og kjørt disse mot Web of Science (WoS) Core Collection ved Clarivate. For SDG14 (Livet under vann), anvender vi også fagdatabasen Aquatic Sciences and Fisheries Abstracts (ASFA) ved FAO - The Food and Agriculture Organization of the United Nations. Et søk i to uavhengige databaser vil bidra å forstå databasenes egnetthet (eller utilstrekkelighet) til å besvare problemstillingen.

Gjennom analyse av returnerte emneord har vi videreutviklet søket og iterativt nærmet oss en endelig formulering. Basert på den har vi så bygget en omfattende korpus av litteratur for årene 2010 til 2018. Korpuset ble analysert ved hjelp av ulike bibliometriske verktøy som bibexcel, isi.exe og gephi. På denne måten har vi kartlagt de ulike universitetenes bidrag med særlig vekt på de fire breddeuniversitetene i Norge. Vi har videre analysert hvordan bidraget har utviklet seg over tid, sammenlignet bidraget fra Norge med andre land, kjørt nettverksanalyser på emneord, og kvantifisert hvor mye av denne forskningen er åpent tilgjengelig.

Resultatene til prosjektet skal tydeliggjøre universitetenes rolle i et samfunnsperspektiv ved å vise hvordan forskning bidrar direkte til bærekraftig bruk av marine ressurser og avdemping av klimaendringer. Resultatet til prosjektet vil også være nyttig for ledelsen ved universitetene, siden det skal gi en uavhengig tilnærming som kan sette egen institusjon i stand til å vurdere toneangivende rankinger fra flere kommersielle aktører som holder på å sikte seg inn mot bærekraftsmålene (Elsevier og Times Higher Education [THE]). Vi opplever at det er utfordrende å definere målene gjennom søkeord og antar at tilnærminger fra ulike aktører vil sprike. Dette vil gi utslag i resultatene, noe som vi vil undersøke med denne studien.

Bibliometri-startup i biblioteket

(Beste praksis)

Inga Lena Grønlund – Oslo Metropolitan University, Oslo

Trude Eikebrokk – Oslo Metropolitan University, Oslo

Hanne Rennesund Tallaksen - Oslo Metropolitan University, Oslo

Hvordan kan biblioteket starte med bibliometritjenester? På mange institusjoner sørger administrasjonen for institusjonelle bibliometrirapporter, mens ansvaret for profilering av forskerne ligger hos forskeren selv. Akademisk synliggjøring i dag krever en egen kompetanse, og det stilles større krav til forskerne om synlighet. UB ved OsloMet har det siste året bygget opp en egen bibliometritjeneste rettet mot ansatte og stipendiater, der bibliotekarere tilbyr hjelp til evaluering og synliggjøring av egen forskning, forskningsprofiler og impact. Biblioteket tilbyr bibliometri som en positiv add-on og hjelp til selvhjelp for forskere på alle nivåer. Vi avmystifiserer indikatorer og reduserer evalueringsangsten. Tjenesten leveres uten

krav eller intern rangering, noe vi opplever at forskerne setter stor pris på. Vi forteller om hvorfor vi startet tjenesten, forutsetninger for opprettelse, erfaringer underveis og hvordan vi ser for oss videre utvikling og ekspansjon.